

чисельності правоохоронних органів і зокрема міліції України. Паралельно з цим скороченням держава повинна сприяти подальшому розвитку приватної охоронної діяльності та розширенню її меж. На наш погляд, цьому б сприяло прийняття Закону України «Про приватну детективну

(розшукову) діяльність». Крім того що Закон легалізував би приватну детективну діяльність, яка фактично вже здійснюється в Україні, він би сприяв законності у сфері забезпечення приватної безпеки, поставивши цю діяльність під контроль держави.

Лайкова Марина Сергіївна

*к.ю.н., асистент кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(Україна, м.Харків)*

ЗНАЧЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В умовах спрямованості української економіки до євроінтеграції, проблемизабезпечення безпеки людини, суспільства і держави стають одними ізголовних чинників у діяльності державних органів. При цьому, значна увагаприділяється організації безпеки у сфері господарської діяльності. Відзначимо, що відповідно до ст. 17 Конституції України забезпечення економічної безпеки віднесено до найважливіших функцій держави.

За сучасних умов основу економіки України складає саме недержавний підприємницький сектор, який зараз переживає досить складний період свого розвитку. Переважно, це пов'язано із політичною нестабільністю в країні.

Активізація України на зовнішніх ринках і формування власних дієздатних ринків також супроводжується поступовим зростанням економічних ризиків і загроз, що виникають перед вітчизняними підприємцями. Зокрема, це пов'язано з підвищенням рівня конкурентної боротьби з боку вітчизняних та іноземних товаровиробників; монополізацією ринків; поширенням рейдерства; недосконалістю законодавства, що регулює відносини у сфері підприємництва та захисту економічної конкуренції; недостатнім рівнем координації і взаємодії правоохоронних органів між собою, а

також з антимонопольними органами; відсутністю напрацьованих методів і засобів забезпечення власної економічної безпеки тощо.

Враховуючи високу концентрацією виробництва, що дісталась Україні у спадок від радянської економіки, однією із важливих залишається проблема регулювання монополізму. А тому, формування та забезпечення реалізації ефективної антимонопольної політики за сучасних умов є одним із основних завдань держави.

Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р., саме неефективність антимонопольної (конкурентної) політики, що ускладнює створення конкурентного середовища в Україні, розглядається в якості фактору, що загрожує національній безпеці в економічній сфері.

Однак правове регулювання антимонопольної діяльності потребує вдосконалення. В діяльності антимонопольних органів наявна ціла низка проблем, які стало переходять із року в рік. Наведемо декотрі з них. Зокрема, це неефективність заходів Антимонопольного комітету України (надалі - Комітет), спрямованих на реальне усунення порушень конкурентного законодавства та захист конкурентного середовища в Україні; відсутність

системного характеру в діяльності Комітету щодо забезпечення рівних умов для господарювання підприємців; залишення поза увагою більшості глобальних ринків, на яких підприємства зловживають монополічним (домінуючим) становищем; обмеження пасивним виконанням функцій контролю, оскільки Комітет самостійно не виявляє та не досліджує причин антиконкурентних дій, та деякі інші.

Відзначимо, що діяльність Антимонопольного комітету України щодо забезпечення рівних умов для господарювання підприємств за сучасних умов ще не носить системного характеру. Зокрема, Комітет протягом останніх років не приділяв достатньої уваги вирішенню таких питань як скорочення кількості монополізованих загальнодержавних та регіональних ринків, товарних груп, зниження рівня їх монополізації, а відтак і скороченню кількості порушень законодавства про захист економічної конкуренції в Україні. Так, до цього часу відсутні бази даних (реєстри) українських підприємств та підприємств з іноземним капіталом, що працюють на ринках України та які порушують законодавство про захист економічної конкуренції. Наявність вказаних недоліків в роботі Комітету позбавляє його можливості ефективно впливати та виявляти причини порушень економічної конкуренції, та вживати необхідні заходи, спрямовані на попередження і запобігання відповідним правопорушенням. Відзначимо, що в Україні так і не була створена цілісна система протидії монополічним проявам та їх попередження у сфері економічної конкуренції.

Суттєвою проблемою є і те, що в Україні й досі відсутня загальнонаціональна програма розвитку і захисту конкуренції, з урахуванням якої мали б формувати відповідну державну політику та визначати конкретні завдання державних органів. Комітетом не здійснюється якісний моніторинг антимонопольної діяльності на місцях. Також відсутні чіткі процедури контролю як з боку Комітету, так і незалежних регуляторів за ефективністю тарифного регулювання у сфері комунальних послуг і забезпечення дотримання кількісних та якісних їх параметрів; необґрунтованість та непрозорість порядку розрахунку розміру штрафу, який накладається у кожному конкретному випадку.

Зважаючи на підписання Україною 21.03.2014 р. політичної частини Угоди про асоціацію з ЄС на сьогодні вкрай важливою є подальша адаптація українського конкурентного законодавства згідно із засадами й принципами конкурентної політики ЄС.

Таким чином, успішне подолання загроз на шляху розбудови вітчизняної економіки потребує вирішення надзвичайно складних зовнішньоекономічних та внутрішньо економічних завдань. Це можливо тільки за умови створення та функціонування ефективної системи безпеки підприємництва в Україні, яка б гарантувала повноцінний захист недержавного сектору національної економіки в умовах жорсткої і зростаючої конкуренції. Забезпечення ж економічної безпеки держави прямим чином залежить від створення та реалізації ефективної антимонопольної політики.